

N:o 93.

Af Herr Lars Ersson: Om upphörande af vatten- och brödstraffet.

Jag får härmed förnya den motion, jag vid 1874 års riksdag väckte dels att Riksdagen måtte besluta upphörandet af vatten- och brödstraffet samt att i dess ställe sattes enkelt fängelse enligt den förvandringsgrund, som föreslås i 1871 års Lag-Utskotts Betänkande N:o 8,

dels att Riksdagen måtte ingå till Kongl. Maj:t med en skrivelse, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga den förändring i krigslagstiftningen, att vatten- och brödstraffet ur krigslagarne må utgå.

I anledning af förra delen af mitt förslag yttrade Lag-Utskottet, att vatten- och brödstraffet svårligen läte förena sig med nutidens uppfattning af straffrättens grund och straffens ändamål men att, då penningen utgjorde frukten af arbete, Utskottet ansåge det vara i sin ordning, att den bötfälde, som saknade tillgång till böternas gäldande, aftjenade dem genom arbete inom fängelse, arbetsinrättning eller på annat sätt.

Häremot anmärktes af en reservant, att det i hundrade år så väl i vårt land som annorstädes utgjort en from önskan, som ej kunnat realiseras, att låta böter vid bristande tillgång aftjenas genom arbete, samt att icke ens det i fattigvårdsförordningen intagna stadgande, att fattighjon finge användas till arbete ledt till någon påföljd. Jag instämmer till alla delar häri. Man kan lätt tänka sig, hvart det skulle leda, om gamla orkeslösa gummor, som blifvit bötfälda för olofflig bränvins- eller ölutskänkning, skulle med arbete aftjena böterna, innan de utsläpptes. Fängelset blefve deras hem tills döden befriade dem.

En annan invändning mot förslaget är att, om vatten- och brödstraffet utbyttes mot fängelse eller allmänt arbete, de nuvarande cellfångelserna icke kunde rymma det ökade antalet fångar.

Detta skäl är lika ohållbart som det föregående; ty det behöfver ej stadgas, att den, som skall undergå fängelse såsom förvandlingsstraff i stället för böter, skall förvaras i cell.

Då tiden, hvarunder fängelse såsom förvandlingsstraff högst skulle kunna åläggas, vore 2 månader, så kunde man utan fara eller olägenhet låta dem som underginge detta straff, och ej finge rum i cellerna, undergå detsamma i gemensamhetsfängelse. Böter är ju ett straff för mindre förseelser. De som dömas till denna straffart, äro således icke i allmänhet i moraliskt afseende förderfvade varelser och kunna således icke förderfva hvarandra. Det skäl, som föranledt användandet af cellstraffet, nemligen att den brottslige *genom ensamhet* må bringas till ånger, förefinnes således icke i afseende å dem, som blifvit dömda till penningböter; hvarföre jag förnyar mitt förslag angående vatten- och brödstraffets ersättande med enkelt fängelse.

Det senare förslaget angående borttagande af vatten- och brödstraffet ur krigslagen blef af Utskottet afstyrkt på den grund, att »arrest vid vatten och bröd» enligt disciplinstadgan kan ådömas såsom disciplinstraff och att det vore »en tvingande nödvändighet» att till disciplinens uppehållande bibehålla detta straff.

För min del tror jag dock, att krigsmaktens disciplin väl kan uppehållas utan vatten- och brödstraffet och att i dess ställe kan ådömas vanligt arreststraff. Säkert torde vara, att, så länge disciplinstadgan och strafflagen för krigsmakten bibehålla detta barbariska straff, svenska folket icke lärer finnas villigt att ingå på någon utsträckning af allmänna värnpligten.

För att emellertid förebygga detta hinder för värnpligtens utsträckning, förnyar jag min motion äfven angående borttagande af vatten- och brödstraffet ur strafflagen för krigsmakten och disciplinstadgan samt yrkar att »arrest vid vatten och bröd» må ersättas med vanligt arreststraff, och fängelse vid vatten och bröd må ersättas med fängelse, på sätt jag vid 1874 års riksdag motionerade.

Stockholm den 25 Januari 1877.

Lars Ersson.

Häri instämmer

A. W. Uhr.
